

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plata in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30.69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 16. januarja 1934.

Štev. 6.

Šest vprašanj

Za one, ki se hočejo osamosvojiti

V »Obchodnickih zajmyh« čitamo teh šest vprašanj na one, ki se hočejo osamosvojiti kot samostojni trgovci. Ker pa vprašanja jasno kažejo, kaj mora danes trgovec in podjetnik vse storiti, da se vzdrži in ker tudi kažejo drugim pot, kako spraviti svoja gospodarstva v red, ponatiskujemo ta članek v celoti.

Mnogi nameščenci, a tudi brezposelni si v današnjih časih dostikrat pravijo: »Hotel bi imeti svoje lastno podjetje. Hočem postati svoj gospod in kdor hoče, ta tudi zmore.«

Je to zelo naravna želja. Včasih je pametna, toda še večkrat nespametna. V mnogih primerih je le posledica želje opustiti se nekoga nad seboj. Ne biti pod kontrolo.

Mnogi si mislijo, da more človek, ki je samostojen, delati kar hoče. Ampak to je napačna misel.

Mož, ki dela v primerni družbi z bodočnostjo, dela ravno tako za sebe. More nadzorovati, more postati celo vodilni uradnik ali ravnatelj. Včasih je boljše biti le del velike in dobre lokomotive, ko pa biti malo samostojno kolosec. Za najmanjše je celo to precej gotovo.

Toda primernih družb z bodočnostjo je malo, vodilnih mest pa še manj. In tako ostane marsikateri mladi človek na razpotju in ne ve, če se naj osamosvoji ali ne.

V zadnjem času se jih je mnogo osamosvojilo. Nekateri so imeli uspeh, velika večina pa je zalezla v dolgove, ki jih najbrže ne bodo nikdar plačali. Zato vsem tem, ki se mislijo osamosvojiti, nekaj vprašanj, v katerih bo vsak od njih mogel najti dosti koristnega.

Predno se kdo odloči k osamosvojitvi, naj si zastavi teh šest vprašanj in na nje naj pošteno odgovori sebi. Naj sebi zato ne laže.

1. Ali sem pripravljen več delati ko dosejam? Za moza, ki se osamosvoji, ni nobenega osemurnika, a dostikrat pa tudi nobenega počitka do konca tedna. Delati mora začeti zgodaj zjutraj in nehati pozno v noč. Zanj mora biti njegovo podjetje prva in edina skrb. Šele potem, ko je že dosegel uspehe, sme misliti tudi na druge stvari. Pripravljen pa tudi mora biti na vsako delo vsake vrste, dokler ne bo njegov dobiček tako velik, da more najeti nameščence.

2. Ali zna živeti z majhnim dohodkom in še prihraniti denar? Trgovino morete začeti z dolgi. Zakaj ne? Toda dolgove treba plačati. Boljše je imeti nad seboj desetajaka ko pa upnika. Dolg je treba čim prej plačati. Zato pa je treba znati živeti skromno in še pri tem varčevati. Noben mož ne more trdno stati na tleh svojega podjetja, dokler so tla razrita od dolgov, dokler niso plačani njegovi čevlji.

3. Ali sem duševno tako močan, da prevzamem odgovornost? Kdor se nagiba k temu, da si dela skrb iz vsake malenkosti, ta nikdar ne sme začeti samostojnega podjetja. Osivel bo v kratki dobi in ne prišel bi nikamor. Uničil bi si svoje življenje in porušil si življenjsko srečo.

Kdor hoče biti uspešen podjetnik, ne sme biti človek, ki ga vsak neuspeh potara. To je potrebno že zato, ker zlasti v začetku osamosvojitve napravi vsak mnogo napak in ima zato tudi dosti neuspehov. Zato je potrebna trda volja, da se udarci prenesejo in da ostane duh nezlomljen.

4. Ali imam kakšno posebno sposobnost ali prilikost? Mnogo preveč je malih trgovin in podjetij. Če nima kdo posebne sposobnosti ali posebne prilikosti, kateri se navadno pravi sreča, je malo verjetno, da bi imel uspeh. Veliko bolj rado se zgo-

di, da izgubi še svoj težko prihranjen denar. Če ne verujete, samo zasledujte sezname konkurzov.

5. Ali sem se naučil in znam prodajati? Podjetništvo zahteva, da znate tudi svoje blago ali svoje usluge prodati. Da morate vedeti in znati, kako dobiti naročnike in kupce in kako jih prepričati, da sta jim vaše blago in vaša usluga zlasti ugodna. Če ne znate prodajati, pričnete prodajati preprosti. Znižujete cene ali honorarje in to je začetek konca. Morate znati, kako najdete naročnike in kako z njimi ravnate, da si jih ohranite. Drugače ne pridete nikamor.

6. Ali sem po svoji naravi ali po vzgoji človek, ki ima smisel, da zna zaslužiti denar? Podjetništvo ni igra za nedoraslega otroka. Zlasti ne za današnjo ostro konkurenco. Zato ne boste imeli uspeha, če morete odgovoriti pozitivno na vseh prvih pet vprašanj, na tega pa ne morete.

Je to osnovno vprašanje. Kri vsakega

podjetja je čisti dobiček. Vsak samostojni podjetnik stoji in pada s tem, kako zna delati čisti dobiček. Večina ljudi nima te sposobnosti. Ne morejo takoj misliti o stroških, dohodkih in dobičkih. Mislijo na vse druge reči in zato ne morejo imeti uspeha. Vsak samostojni podjetnik, ki začne bolj misliti na svojo osebo, ko na čisti dobiček, se kmalu znajde na napačni cesti. Kdor pa misli takoj od začetka iti po tej cesti, ta splah nikamor ne pride.

To je šest vprašanj, ki jih zastavljamo vsakomur, ki se hoče osamosvojiti. Če imate znanca, ki se hoče osamosvojiti, mu storite dobroto, če mu zastavite ta vprašanja. Če ne morete na vprašanja odgovoriti pozitivno, potem se raje posvetite delu, ki ga opravljate sedaj kot nameščenec, in sicer z isto vnemo, kakor če bi bilo podjetje vaše. In potem počakajte, kaj se zgodi. Če se nič ne zgodi, si poiščite drugo mesto ali pa glejte, da dosežete teh šest pogojev za samostojno podjetje.

ške meje ponuditi svoje blago za 100 do 200 lir pri vagonu ceneje, je tem jasnejše, kako velika nevarnost preti našemu lesnemu izvozu.

Na drugo nevarnost, ki preti našemu lesnemu izvozu, pa je opozoril »Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine«. Pravi namreč, da je resna nevarnost, da se zmanjša naš izvoz na Madjarsko, ker hoče ta lesni izvoz monopolizirati. Tako je vsaj treba sklepati po vsem njenem dosedanjem postopanju.

Madjarska je dežela z relativno zelo malo lesa. V letih 1925—1927 je obsegal uvoz lesa 10% vsega madjarskega uvoza. Nato pa je začela Madjarska vedno bolj omejevati lesni uvoz in to ne le zaradi krize, temveč da dvigne domačo produkcijo. Ta prizadevanja Madjarske so bila tako uspešna, da je uvoz lesa padel v letih 1928 do 1932 za 72% po količini in za 75.2% po vrednosti. Z devizno naredbo je bil dovoljen uvoz lesa, razen drv in oglja, le s posebnim dovoljenjem. Kasneje pa je bila ta naredba razširjena na vse vrste lesa. Les je postal kompenzacijski objekt, s katerim je Madjarska pospeševala izvoz svojih proizvodov. Da se dosežejo stalne cene za les, je ustanovila Madjarska posebno kontrolno komisijo, ki določa cene in pogoje za lesne kupčije. Po sklenitvi trgovinske pogodbe z Avstrijo pa je Madjarska ustanovila še poseben »Madjarski zavod za uvoz lesa«. Ta zavod naj bi dobil popoln monopol za uvoz lesa in s tem hoče Madjarska doseči zboljšanje cen za lastni les in pa omejitev uvoza tujega lesa.

Vsled uvoznih omejitev na eni strani in pa kompenzacijskih pogodb za uvoz lesa se je popolnoma spremenila orientacija madjarske lesne trgovine. Ta sprememba je zlasti težko zadela Jugoslavijo in Rumunijo, v manjši meri tudi Poljsko, dočim sta imele dobiček od te spremembe Češko, slovaška in Poljska. To se jasno vidi iz primerjave madjarskega lesnega uvoza v letih 1931. in 1932.

Madjarska je uvozila lesa

	1. 1931	1. 1932
iz Jugoslavije	1,370.937	286.529
Avstrije	966.440	1,331.220
Češkoslovaške	1,143.377	2,379.260
Rumunije	8,281.886	4,095.000
Poljske	430.707	129.138
drugih držav	10.814	8.218

Te številke govore dovolj zgovorno, kako zelo je padel jugoslovanski lesni izvoz na Madjarsko. Nobenega dvoma ni, da bo skušala Madjarska še bolj omejiti uvoz lesa, kar bo tudi cilj monopoliziranja lesnega uvoza.

Nove nevarnosti nastajajo tako za naš lesni izvoz in skrajno potrebno je, da se tudi z naše strani začne sistematično pospeševati naša lesna trgovina. Olajšati je treba našemu lesu konkurenčne pogoje, pomagati je treba naši lesni trgovini, da bo mogla z dobro prodajo lesa nuditi dovolj deviz in s tem oživiti tudi naš denarni trg. Če že z nobenega drugega razloga, bi morali vsaj zaradi deviz, ki jih daje lesna trgovina v največji meri, nekaj storiti za našo lesno trgovino.

NAZADOVANJE ČEŠKOSLOVAŠKE PRODUKCIJE

kažejo te številke. V zadnjih petih letih je znašala na Češkoslovaškem produkcija premoga:

produkcija leta	rjava	črna
	v tisočih vagonov	
1929	1040	835
1930	811	567
1931	770	594
1932	647	485
1933	607	441

Položaj se je v zadnjih dveh letih v toliko zboljšal, da je odstotek nazadovanja padel. V zadnjih dveh mesecih 1. 1933 pa se je položaj precej zboljšal, da je upati, da se bo v letošnjem letu nazadovanje produkcije popolnoma ustavilo.

Nove nevarnosti za naš lesni izvoz

Italija namerava zvišati uvozne carine na les — Madjarska pa monopolizirati lesni uvoz

Odveč je govoriti o važnosti lesa in lesne trgovine za Slovenijo. Če konstatiramo le to, da je okoli 140.000 naših gospodarstev interesiranih na lesu in lesni trgovini, smo dovolj povdarili, da je les eden glavnih dohodkov našega naroda. Zato pa tudi ni vprašanje lesne trgovine zadeva le posameznih lesnih trgovcev in producentov, temveč zadeva vsega naroda. Vsi bi morali gledati na to, da povečamo lesno trgovino, ker je od njenega napredka odvisno blagostanje naroda.

Zaljubljen pa se pri nas vse premalo posveča paznja lesu in lesni trgovini in v tem je tudi eden glavnih vzrokov, da je našo lesno trgovino gospodarska kriza prav posebno pritisnila. Na konferenci, ki jo je koncem januarja lanskega leta priredila Zbornica za TOI, se je podrobno in izčrpno govorilo o vseh vzrokih, ki ovirajo lesno trgovino. V svojih odličnih referatih sta tedaj konzul Ernest Hieng in inženjer Milan Lenarčič v markantnih besedah podala ves obseg krize, a tudi povedala pota, kako priti iz krize. Njuna referata so potem izpopolnili še min. Mohorič, dr. Rekar post. Pahernik, tajnik Gorup in drugi. Tako je bila podana jasna slika o vsem obsegu lesne katastrofe in o potih, ki vodijo k zboljanju.

Danes po enem letu moramo žal konstatirati, da se ni položaj niti najmanjše zboljšal. Nasprotno bi nova konferenca podala še bolj žalostno sliko. Kakor že tolikrat, tako se je zgodilo tudi sedaj, da se je glas gospodarskih ljudi preslišal in da se ni ukrenilo to, kar bi bilo potrebno za zboljšanje naše lesne trgovine.

Na prej omenjeni konferenci je konzul Hieng konstatiral, da smo dobili leta 1932. za 170 milijonov dinarjev manj od izvoza lesa, ko v letu 1929. 170 milijonov izgube samo v Sloveniji od lesne trgovine je izguba, ki reducira ves narodni dohodek v takšni meri, da se morajo poznati posledice v prav vseh panogah gospodarstva. To tem bolj, ker je les nekakšna železna rezerva za slabe čase in če v času krize odpove še ta rezerva, potem se kriza občuti tem težje.

V letu 1933. se je sicer po količini izvoz lesa dvignil, kakor pa je razvidno iz članke inž. Lenarčiča, pa pomeni vsled velikanskega padca cene lesu tudi ta povečani izvoz le izgubo za nas. Kajti izvoziti smo morali za 116.000 ton lesa več, da smo dosegli ono vsoto, ki smo jo dobili 1. 1932, pa čeprav je že takrat cena lesu ogromno padla. Nad 27 milijonov lir smo na ta način izgubili v letu 1933. Jasno je, da redne vsakoletne tako velike izgube pri lesu morajo imeti za vse gospodarstvo naravnost uničujoče posledice in da je treba napeti vse sile, da se te velikanske izgube nehajo.

Ali pa se pri nas kaj stori, da se to usodno nazadovanje lesne trgovine ustavi?

V glavnem izvažamo les v Italijo, kamor gre 40 odstotkov vsega našega lesa. Zato je za našo lesno trgovino naravnost odločilne važnosti, kakšni so pogoji za lesni izvoz v Italijo. V začetku tega meseca je bila sklenjena nova trgovinska pogodba z Italijo. Podrobnosti o tej pogodbi še vedno niso znane, ve se le to, da je bil dosežen za izvoz živine relativno ugoden sporazum. Nič pa se ne ve še, kako je z izvozom lesa.

V zadnjem času pa dajejo na to vprašanje nekaj odgovora dunajski listi. Tako poroča »Neue Freie Presse«, da se v Rimu napoveduje v zvezi z jugoslovansko-italijanskimi trgovinskimi pogajanjmi zvišanje uvozne carine na les. Še bolj jasno govori list »Die Börse«, ki je objavila članek pod naslovom »Podevretorenje italijanske carine na les«. V tem članku pravi med drugim:

»Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je nova konvencija za kreditne olajšave med Avstrijo in Italijo stopila dne 1. januarja v veljavo brez svojega glavnega in najbolj važnega sestavnega dela — avstrijsko-italijanske konvencije o lesu, ki določa za uvoz iz Avstrije, s carinskimi olajšavami letni kontingent 80.000 vagonov. Ta konvencija še ni uveljavljena, ker hoče postaviti Italija svoj lesni izvoz na novo podlago. Na italijanski lesni uvoz so zainteresirani zlasti Rusija, Avstrija in Jugoslavija. Od italijansko-avstrijske lesne konvencije je Jugoslavija najbolj zadeta. Baš vsled tega je začela Jugoslavija trgovinska pogajanja z Italijo, a ni v tem oziru uspela. Italija je v mnogih trgovinskih pogodbah vezala svoje carine na les in se je n. pr. avstrijska preferenca računala od te, že itak nizke carine na les v Italiji. Ker znaša sedaj italijanska uvozna carina na les povprečno 1 liro od 100 kg, ne bi indirektna preferenca dosti vplivala na uvoz avstrijskega lesa v Italijo, ker bi imela 50% preferenca samo neznaten vpliv na ponudbo lesa iz konkurenčnih držav.

Italija si prizadeva sedaj, da odpravi vezanost carine na les v raznih trgovinskih pogodbah, da bi mogla povišati carino na les. To povišanje bi bilo precej znatno in sicer od 1 na 9 lir od 100 kg. Pri tej zvišani carini je veliko večja možnost, da se zagotovi avstrijski uvozni lesni kontingent v višini 30.000 vagonov. Dunajski list nato napoveduje, da bo spremenjena avstrijsko-italijanska konvencija o lesu stopila v veljavo koncem februarja, ko bo Italija že končala pogajanja z drugimi državami.

Ker uživa avstrijski les že itak znatne ugodnosti v Italiji, da more avstrijski izvoznik pri enaki oddaljenosti od italijan-

Ustavitev obrata v Strojnih tovarnah in livarnah

V soboto so odpovedale Strojne tovarne in livarne vsem delavcem in v treh tednih bodo popolnoma ustavile obrat, če ne pride v tem času do novih naročil. V uradnem sporočilu o odpovedi delavcem se pravi, da so sicer Strojne tovarne in livarne delale že več časa v skrajnem obsegu, da pa do popolne ustavitve obrata kljub silnemu znižanju zasebnih naročil ne bi prišlo, če bi država efektivirala svoja naročila. Ta pa se kar neprestano zavlačujejo in čeprav je ministrski svet že v avgustu 1933. sklenil, da naroči pri Strojnih tovarnah in livarnah 200 Hardyjevih zavor, vendar do podpisa pogodbe še ni prišlo. Tudi naročilo 43 motornih brizgaln še ni efektivirano, pa čeprav je bila licitacija že 10. oktobra 1933. in so bile Strojne tovarne na tej licitaciji najcenejša domača tvrdka. A licitacija še ni potrjena in Strojne livarne zato še niso prejele naročila.

Težko zadene vso našo javnost vest o ustavitvi obrata v Strojnih tovarnah in livarnah. S kakšnim ponosom je naša javnost sprejela svoje dni ustanovitev tega velikega podjetja, ki je nastalo iz združitve treh velikih, dveh tujih in enega domačega, v veliko industrijsko podjetje, za katerega so bili v mladi in agrarni Jugoslaviji vsi pogoji za najlepši procvit. Vsako od teh treh osnovnih podjetij je bilo na glasu po izvršni kakovosti svojega dela, vsako teh podjetij je imelo vse pogoje, da še izpopolni svojo produkcijo in da prične izdelovati še nove izdelke. In nekaj časa so tudi Strojne tovarne in livarne lepo uspevale in na velesejnih so razkazovale izdelke, ki so zgovorno pričali o napredku naše industrije.

In sedaj naj delo v Strojnih tovarnah popolnoma preneha. Kar sram nas mora biti pred Nemci, da smo tako zapravili lepo dedščino, ki smo jo kupili po preobratu. A še bolj težko nam gre v glavo, da mora podjetje ustaviti obrat, ker se ne efektivirajo naročila iz Beograda. Lastnica Strojnih tovarn in livarn, ki je beogradska banka, bo pač imela toliko vpliva, da bi mogla doseči efektiviranje teh naročil. Saj so ta naročila potrebna, saj ni to nobena miloščina in če ta naročila ne bodo izvedle Strojne tovarne in livarne, bo pač treba potrebne izdelke naročiti zunaj!

Toda zakaj ne bi izdelovali doma tega, kar moremo doma narediti? Vse si prizadeva, da se zboljša trgovinska bilanca, ko pa je možnost tu, da se to zboljšanje

izvrši, pa se to ne stori. A posledica tega postopanja ni le, da po nepotrebnem dajemo v tujino denar, ki nam ga primanjkuje na vseh koncih in krajih, temveč da izgubljajo tudi ljudje zaslužek in kruh. Zopet se bo povečala brezposelnost, zopet bo zmanjšana kupna moč prebivalstva, zopet bo manj zaslužka v trgovini in obrtu, kajti ena gospodarska panoga je odvisna od druge.

Če pogledamo podrobne statistike našega uvoza, potem vidimo, da je med glavnimi postavkami uvoz strojev in aparatov. Že davno bi morali gledati na to, da to postavko znižamo in da se tudi v tem pogledu polagamo osamosvojimo od tujine. V Ljubljani pa poleg tega imamo veliko podjetje, ki more izdelovati najraznovrstnejše stroje, a to podjetje naj sedaj stoji, namesto da bi bilo kar v zadregi vsled preobilice naročil.

Tožimo in jadikujemo o krizi, a vse kaže, da nas je ta še premalo prišla, ker potem ne bi postopali tako lahkomišljeno, da bi naročali v tujini, kar moremo sami doma izdelati.

Na vsak način bi zato treba bilo preprečiti, da se ustavi obrat v Strojnih tovarnah in livarnah! Že sklenjena državna naročila naj se izvrše, obenem pa naj se preišče, zakaj se ta naročila še niso izvršila.

Elektrifikacijski sporazum

Končno je bil vendarle dosežen med ljubljansko občino in banovino, oziroma deželnimi elektrarnami sporazum. Po tem sporazumu bodo dobavljale Kranjske deželne elektrarne, ki postavljajo v Velenju nov turboagregat za 8000 kW, ljubljanske mestu električni tok. Za prvih 5 milijonov kilovatnih ur bo plačevala Ljubljana tok po 65 par za kilov. uro, za nadaljnja 2 milijona po 60 par, za nadaljnja 2 po 55 par in še za nadaljnje po 5 par ceneje. Pogodba bo sklenjena na 10 let.

Mestna elektrarna bo v bodoče služila le v rezervi in za primer višje sile, če bi nastali večji defekti, ki se ne bi mogli takoj popraviti. V tem primeru bi mestna elektrarna dobavljala tok deželnim elektrarnam.

Adria prašek je boljši

Obenem se je povečalo ozemlje, na katerem bo dobavljala tok ljubljanska mestna elektrarna. Poleg Ljubljane obsega to ozemlje še vso okolico do Zaloga, Medna in Črnuča.

Dolgoletni spor med Ljubljano in deželnimi elektrarnami je s tem poravnani in mislimo, da v obojestransko korist. Za Ljubljano je sporazum tem važnejši, ker bi ljubljanska elektrarna postala kmalu premajhna in bi bilo treba za nove investicije okoli 12 milijonov. Ta izdelek bo sedaj odveč. Upamo, da se bo po novem sporazumu pocenil tudi električni tok, zlasti za obrt, industrijo in trgovino.

Po svetu

Ob priliki zadnjega bivanja Nj. Vel. kralja v Zagrebu je izročila deputacija židov krasno izdelano, zelo dragoceno diplomu v spomin na pogostitev hriba Gimegararu v Palestini, ki se imenuje Gozd pokojnega kralja Petra.

Stalni svet male antante bo zasedal, kakor je sedaj definitivno določeno, v dneh od 20. do 22. januarja.

Grški zunanji minister Maksimos je imel v Londonu več sestankov z vodilnimi angleškimi državniki, katerim je razložil načrt balkanskega pakta. V angleških političnih krogih ta načrt popolnoma odobravajo, ko tudi stremjenje, da bi se paktu pridružila tudi Bolgarija.

Bolgarski poljedelski minister Muravjev je izjavil, da je potrebno, da Bolgarska v najkrajšem času uvede žitni monopol.

V razorožitvenem vprašanju predlaga Mussolini kompromis, po katerem naj bi se Nemcem dovolili lahki tanki in tudi letala. Demilitarizacija Porenja naj se odpravi, Francija pa ne bi smela več uporabljati kolonialnih čet v Evropi. Tudi oborožitev Francije naj bi se zmanjšala.

Kriza Dollfusovega režima v Avstriji postaja vedno bolj očitna. Zlasti mladina prehaja v narodno socialistične vrste in značilno je, da so bili aretirani celo nekateri voditelji hajmverovcev, ker so paktirali s hitlerjevci. Tudi stik med različnimi kmečkimi zvezami in hitlerjevci postaja intimnejši. Vrh tega je nasprotje med Starhemborgom in Dollfussom tudi vedno očitnejše. Vlada si zaenkrat ne ve pomagati drugače, ko da je diktaturo poostрила in pomnožila policijo na Dunaju.

Bivši minister Schumy, vodja koroškega Landbunda je izjavil, da se popolnoma umakne iz političnega življenja. Presehl se bo v Svico, kjer je že zanj pripravljeno udobno mesto upravnega svetnika v velikem švicarskem podjetju.

Po skoraj 50urni razpravi o aferi Staviskega je francoski parlament izrekel vladi Chautempsa s 376 proti 205 glasovom zapuščico. Chautemps pa je v svojem govoru obljubil, da bodo vsi krivci brezobzirno kaznovani in da se bo izvedla reforma policije in pravosodja.

Franklin Bouillon je na seji francoskega parlamenta izjavil, da nista bila francoska lista »Volonté« in »Liberté« plačana samo od Staviskega, temveč tudi od nemške vlade.

Po štiriurnem zaslišanju Staviskijeve žene je bilo aretiranih več zelo uglednih ljudi.

Nov velik finančni škandal napovedujejo francoski listi v mestu Lilleu.

Snowden, bivši angleški finančni minister, je objavil članek, v katerem naznaja, da prehaja v opozicijo.

Bivši nemški cesar Viljem, ki je te dni praznoval svojo 75letnico, se je zelo neugodno izrazil o zunanji politiki narodnih socialistov, ker vodi ta politika v popolno izolacijo Nemčije.

Nemška vlada je odklonila izročitev trupla umorjenega van der Lubbeja. Nizozemska vlada je vsled tega pri nemški vladi protestirala.

Spor v nemški protestantski cerkvi zavzema vedno večji obseg in je postal skrajno napet vsled odstopa dr. Bayerja kot cerkvenega ministra. Zupniki še nadalje vztrajajo, da mora odstopiti državni škof.

Španska vlada demantira vest, da bi pričela pogajanja z Vatikanom zaradi sklenitve konkordata.

Vrhovni poveljnik japonske vojne mornarice admiral Sejeugu je dejal v neki izjavi ameriškim listom, da se Združene države Sev. Amerike in Rusija očitno pripravljajo na vojno proti Japonski. Edina pot, da se prepreči vojna je, da se belo pleme odreče svojemu primatu.

V Bruslju je prišlo do krvavih spopadov med fašisti in antifašisti.

Delovna doba bo v Ameriki znižana po novem načrtu generala Johnsona na 32 ur na teden.

Njujorsko sodišče je razsodilo, da mora Sev. nemški Lloyd plačati lastnici neke njegove obligacije polletne obresti v polnem znesku, čeprav je Nemčija razglasila transferne omejitve. V neki drugi podobni tožbi bi kmalu prišlo do zaplembe ladje »Europa«, če ne bi Sev. nemški Lloyd depoziral utožene vsote. Končnoveljavno bo o teh tožbah sklepal višje ameriško sodišče.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le „Snezinka“ milni prašek, ki je zaimenčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

Izdeluje:

Dolničar & Richter

Ljubljana

Apel na poštno upravo

Samo pravilno in hvalevredno je, če skuša poštna uprava čim bolj dvigniti število radio-naročnikov, ker je pač od števila naročnikov odvisna kvaliteta programa, ki ga more nuditi radio-postaja. Zato je prav tako hvalevredno, če skuša poštna uprava odpraviti vse motnje, ki jih povzročajo razni motorji in stroji.

Vendar pa mislimo, da bi v sedanjih težkih gospodarskih časih zadostovalo, če bi se blokirali le večji motorji, ne pa tudi vsak najmanjši motorček, ki ga uporablja manjši obrtnik ali trgovec. Aparat za blokiranje velja okoli 300 Din in v današnjih težkih gospodarskih časih je tudi ta vsota za marsikatero obrtnika velika. Ker pa je v Sloveniji mnogo motorjev za pogon, postane ta vsota mnogokrat šesteta tudi že pomembna.

To tem bolj, ker je treba vse te aparate za blokiranje motorjev naročiti v tujini, največ v Nemčiji. Že z ozirom na našo plačilno bilanco pa bi morali gledati na to, da gre čim manj denarja iz dežele in da kupujemo v tujini le predmete, ki so v resnici neobhodno potrebni. Ne more se pa baš reči, da bi aparate za blokiranje motorjev kar najnujnejše potrebovali. V časih krize je pač treba nekaj potrpeti, ker drugače se ne pride do zboljšanja. In zato mislimo, da bi vsaj za nekaj časa mogli tudi radio-naročniki potrpeti, da ne bi bilo treba blokirati prav vsak motorček.

Morda pa bi se dala stvar urediti tudi tako, da bi se ti aparati za blokiranje motorjev izdelovali doma. Saj imamo pri nas ljudi in tvornice, ki bi te aparate prav gotovo mogli izdelovati. Ali ne bi bilo mogoče, da bi se z blokiranjem motorjev nekaj časa prenehalo in med tem skušalo najti podjetje, ki bi začelo izdelovati po-

trebne aparate. Izdelovanje teh aparatov bi bilo gotovo dobičkanosno, poleg tega pa ne bi bilo treba več pošiljati denarja v tujino. Dobitek bi bil dvojen.

Vsako priliko je treba uporabiti za razvoj domače industrije, da se ustvari na ta način novi zaslužki. Izdelovanje aparatov za blokiranje motorjev je tudi ena takšnih prilik in zato upamo, da bo naš apel na poštno upravo dosegel pozitiven rezultat.

Adria prašek je boljši

KAJ JE LUKSUZNO BLAGO

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo, kaj se mora vse smatrati za luksuzno blago.

Po št. 68, oziroma 76 seznama luksuznih predmetov t. j. drugih luksuznih predmetov iz papirja, kartona lesne mase ali luksuzni keramični predmeti se smatrajo oni predmeti, ki imajo vsled svoje fine izdelave višjo ceno ko navadno blago, ki so v zvezi s finim materialom, plemenitiimi kovinami ali dragimi kamni in ki služijo samo za okras ali nakit. Pod št. 76 pa se razumejo kot luksuzni predmeti vsi kipi v katerikoli obliki in tudi vaze za cvetlice.

Kot galanterijski predmeti pod št. 72 in 76 seznama luksuznih predmetov se smatrajo ti predmeti, če so izdelani iz kamna ali stekla: broše, venci, glavniki, lasnice, pipe, okrasne igle, ovratnice, ustniki za cigarete, uhani, zapone za pasove, pečati, prstani, pepelniki, škatlice za vžigalnice, pritiskalci, pivniki, brisači za peresa, kadilne garniture in umetno cvetje.

Adria prašek je boljši

ČLANI TRGOVSKIH RAZSODIŠČ

Na predlog Zbornice za TOI so imenovani od pravosodnega ministra za člane častnih trgovskih razsodišč za l. 1934:

Pri okrožnem sodišču v Ljubljani: Ivan Bahovec, trgovec, Janko Čepin, trgovec, Fran Erjavec, trgovec, Avgust Tosti, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, Vladimir Frank, trgovski zastopnik, Karol Golob, trgovec, Fran Heinrichar, trgovec, Anton Verbič, trgovec, Viktor Meden, trgovec, Ferdo Nickelsbacher, trgovec, Evgen Tuječ, trgovec, Josip Urbane, trgovec, dr. Ciril Pavlin, ravnatelj Združenih papirnic Vevče, Goričane, Medvode, Rihard Švinger, bančni ravnatelj, Josip Zemljčič, trgovski nameščenec, Ferdo Jeras, ravnatelj tvrdke »Sladkor«, Metod Demšar, trgovski nameščenec in Albert Šešek, trgovski nameščenec, vsi iz Ljubljane.

Pri okrožnem sodišču v Mariboru: Miloš Oset, trgovec, Ferdo Pinter, trgovec in Drago Roglič, trgovec, vsi iz Maribora.

Pri okrožnem sodišču v Celju: Ivan Ravnikar, trgovec, Fran Leskovšek, trgovec, in Josip Kramer, trgovec, vsi iz Celja.

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu: Edmund Kastelic, trgovec, in Josip Pavčič, trgovec, oba iz Novega mesta.

Denarstvo

BANATSKO DENARNIŠTVO

V Banatu je na ozemlju bečkerečke zbornice 50 denarnih zavodov, od katerih je 47 delniških družb, 3 pa so samoupravne. Ti denarni zavodi imajo skupno 394 milijonov ustanovnega kapitala, 97 milijonov rezerv in 115 milijonov vlog. Ogromna večina tega denarja odpade na delniške družbe, ker imajo samoupravni denarni zavodi samo 16 milijona osnovnega kapitala, 04 milijonov rezerv in 8 milijonov Din vlog. Za zaščito po § 5 je zaprosilo 9 zavodov, po § 6 dva zavoda. V prisilni poravnavi je en zavod. Obrestna mera na vloge znaša povprečno 5 do 6 odstotkov, na mešična posojila 14 odstotkov. Novih vlog ni, stare pa se izplačujejo po možnosti. Kmečka posojila tvorijo 85 odstotkov vseh posojil. Od uredbe o zaščiti denarnih zavodov in o maksimiranju obrestne mere ne pričakujejo banatski denarni zavodi zboljšanja. Splošno vlada prepričanje, da se bo položaj denarnih zavodov v prihodnjih mesecih še poslabšal, ker zapadejo kmetovalcem dovoljeni krediti šele v novembru 1934. Slabo stanje bankarstva v Banatu se vidi tudi v izvoznih trgovini, ki je skoraj popolnoma prenehala.

DIVIDENDE ANGLEŠKIH VELEBANK

Vodilne angleške banke so začele objavljati svoje poslovne rezultate za leto 1933. Barclays banka izkazuje čisti dobiček v višini 160 milijona funtov, za 100 tisoč funtov več kot leta 1932. Izplačala bo zopet 14% dividende. — Midland banka je imela 227 milijonov funtov, ali za 270.000 več čistega dobička kot v letu 1932. Tudi letos bo izplačala 16% dividendo. — Tudi Martins Bank izplača enako dividendo kot lani, to je 14%. Še boljše se je odrezala Alexanders Discount Bank, ki bo izplačala 19% dividende. — Lloyds Bank je imela 143 milijona čistega dobička, nekaj manj kot leta 1932, vendar pa bo tudi letos izplačala 12% dividende. — Nat. Provincial Bank ima za 100.000 funtov (278 milijonov dinarjev) večji dobiček kot lani in bo izplačala 15% dividende. Splošno so vse londonske banke imele ugodno leto. — Posojila so se zmanjšala za 3% na 737 milijonov funtov. Mnogo prej zmrzlih posojil je bilo vrnjenih. Povprečna obrestna mera za posojila se je zmanjšala od 5 na 4,5%. — Število vseh vlog se je povečalo za 150 milijonov. Vse banke so tudi znižale režijske stroške. Odpisov je bilo lani manj kot predlanskim.

MANJSI DOBIČKI AMERIŠKIH BANK.

Chase National Bank je napravila lani 25-2, za približno 5 milijonov dolarjev manj dobička kot predlanskem. Čisti dobiček National City Bank pa se je znižal od 19-7 na 12-5 milijonov dolarjev.

Poljska banka je zaključila l. 1933. s čistim dobičkom 12 milijonov zlotov in bo izplačala 8% dividendo.

4% italijansko notranje posojilo v višini 4 milijard lir je bilo več kot dvakrat prepisano. Skupno je bilo posojila podpisanega za več kot 9 milijard.

S prvim januarjem se morajo v Avstriji izvrševati vsa vplačila v fonde za tuje dolgovne vseh valutah po privatnem tečaju.

V francoskih hranilnicah se začele vloge nazadovati. Tako izkazuje Caisse des Dépôts za 84 milijonov frankov več dvigov kot pa vlog. Tudi pri poštni hranilnici so vloge nazadovale.

V Franciji so prišli v promet novi pet-frankovski novci iz niklja.

Tudi Švedska je protestirala proti znižanju nemških transfranskih plačil.

Zlata produkcija je v letu 1933. rahlo nazadovala. Tako je pridobila Južna Afrika lani mesto 11-55 ko v l. 1932., le 11 milijonov unč zlata, produkcija Kanade pa je nazadovala od 2-28 na 2-20 milijonov unč. Napredovala pa je zlata produkcija v U. S. A. in v Rusiji, vendar ne v tej meri, da bi izenačila izgubo v obeh glavnih zlato pridobivajočih državah.

5900 kg zlata v 67 zabojih so poslali sovjeti v Nemčijo.

Ameriški senat je sprejel zakon, po katerem se kaznuje z globo do 10.000 dolarjev in z zapornim do 5 let vsak, kdor bi prodal ali kupil obligacije, zadolžnice ali delnice tuje države, ki je popolnoma ali deloma ustavljena plačila.

Na področju finančnega ravnateljstva za Dunavsko banovino je bilo lani plačano 512 milijonov Din na račun neposrednih davkov, 118 milijonov Din za trošarino in 656 milijonov Din za takse.

Gospodarski svet Male antante v Pragi

Izjavi poslanika Grisogona in ministra dr. Hodže

Delo Gospodarskega sveta se za sedaj omejuje na delo v komisijah. Posebno zanimanje vlada za delo trgovinsko-politične komisije, ki bi morala napraviti načrt, kako bi se mogla povečati medsebojna zamenjava blaga iz držav Male antante v letu 1934 vsaj za 50 do 70 odstotkov. Rešitev bo tem težja, ker se dosedaj niti nemški in češki agrarci niso mogli zediniti glede povišanja agrarnega uvoza iz držav Male antante.

Vendar pa prevladuje na konferenci optimistično razpoloženje, kakor se to vidi iz izjave poslanika Grisogona praškim novinarjem. Med drugim je dejal poslanik Grisogona, da bodo praška pogajanja na vsak način uspela, ker žele vsi odločujoči činitelji, da pride do pozitivnih uspehov. Da je ta želja tudi stvarno utemeljena, dokazuje razvoj gospodarskih odnošajev med državami Male antante po vojni. Tako se je v povojnih letih prav znatno povečal izvoz jugoslovanskih kmetijskih proizvodov na Češkoslovaško kot izvoz češkoslovaških industrijskih izdelkov v Jugoslavijo in Rumunijo. V nadaljnji svoji izjavi je poudaril poslanik Grisogona, da bi mogla Jugoslavija izvažati v Češkoslovaško prašiče, pšenico, koruzo, sadje, jajca, mast, perutnino, ribe, vino, olje, razne surovine, kakor železo, baker, svinec in bauxit.

Minister dr. Hodža pa je objavil v listu »Die Wirtschaft« članek, v katerem govori predvsem

o uvozu agrarnih proizvodov na Češkoslovaško.

»Kakor hitro je bila ustanovljena Mala antanta, je nam bilo jasno, da se mora ta politični sporazum fundirati s trgovinsko-političnim sodelovanjem. To misel so zastopali tudi ugledni Jugoslavlani in Rumuni. Kot agrarci sem skušal najti pota, da spravim v sklad naše politične in gospodarske interese. Razumljivo pa je, da ni Mala antanta naš skrajni cilj. Politična in gospodarska kriza se more rešiti samo v okviru cele Evrope, a srednja Evropa je samo izhodišče za takšno rešitev. Zato dvostranski dogovori ne zadostujejo. Samo zamenjava češkoslovaških industrijskih izdelkov z agrarnimi proizvodi Jugoslavije in Rumunije je sicer dobra podlaga, vendar pa ne dovolj široka za sklenitev popolnega regionalnega sporazuma.

Nemško-jugoslovanski trg. odnošaji

Devizni predpisi

Druga velika ovira za zboljšanje zunanje trgovine med Nemčijo in Jugoslavijo so devizni predpisi. Ugotovljeno je, da so bile v zadnjem času številne nakupne pogodbe vsled deviznih predpisov stornirane. Klirinški promet med Nemčijo in Jugoslavijo ne deluje tako dobro, kakor klirinški promet med Nemčijo in drugimi državami, zlasti ne kakor z Madžarsko in Italijo. Pri tem igra posebno veliko vlogo kurzna razlika med marko in dinarjem, ker ima dinar drugo vrednost v Nemčiji kot v Jugoslaviji. Še pred kratkim je notiral sto dinarjev po uradnem borznem tečaju v Nemčiji 5-30, kar pomeni, da velja ena marka okoli 18-90 Din. Jugoslovanski uradni tečaj pa znaša za eno marko 17-50 dinarjev. Razlika znaša torej 8 odstotkov. Vsled te tečajne razlike niso hoteli jugoslovanski izvozniki prejemanj plačil v markah, ker jih je Narodna banka zaračunala po tečaju 17-50, dočim pa so veljale po računu nemškega kupca za 8 odstotkov več. Nasprotno pa je imel nemški uvoznik velik dobiček na škodo našega izvoznika. Ko je nakupoval blago, je kalkuliral ceno blaga po tečaju 18-90 za marko, naši Narodni banki pa je nakazal potem denar po tečaju 17-50. Ta tečajna razlika je bil njegov višek dobička, ki mu ga je plačal jugoslovanski izvoznik.

V zadnjem času se je tečaj dinarja v Berlinu tako popravil, da notira na berlinski borzi sto dinarjev 5-65 marke. S tem je izginila dispariteta med tečajem dinarja in marke. Drugo vprašanje pa je seveda, če bo to zboljšanje tudi trajno in če zopet ne pade tečaj dinarja in s tem nastanejo stare težave za jugoslovanskega izvoznika.

Nemški uvozniki morejo na dva načina plačati blago, ki so ga uvozili iz držav, s katerimi ima Nemčija klirinške dogovore.

Rešitev splošne gospodarske krize, tako industrijske kot agrarne, mora imeti pred očmi še druge možnosti in to splošno evropske. Naša zamenjava blaga z državami Male antante znaša sedaj okoli 383 milijonov Kč, in bi morala znašati v letu 1934 okoli 600 milijonov Kč. Tudi v primeru, da se ta naloga v celoti doseže, bo naša zamenjava blaga še vedno nezadostna. Če hočemo doseči resnično rešitev krize, potem s tem rezultatom ne smemo biti zadovoljni. K temu je treba dodati še strukturni razvoj češkoslovaškega kmetijstva in stalno padanje češkoslovaških konzumnih možnosti.

Z izjemo koruze in masti ima danes Češkoslovaška vseh agrarnih proizvodov v zadostni meri sama. Tudi v primeru, da se v Češkoslovaški ne poveča produkcija pšenice, bi mogla letno uvoziti največ 15.000 vagonov pšenice, kar je z ozirom na viške jugoslovanske in rumunske pšenice zelo malo. K temu pride pa še to, da nikakor ne moremo izgubiti možnosti, da uvažamo pšenico tudi iz Bolgarske in Madžarske. Pred leti sem predlagal sam, da naj se 200 do 400 tisoč ha površine zemlje, ki je bila na novo posejana s pšenico, naseje z drugimi kulturami. Toda ta stvar je še daleč in enkrat je stanje takšno, da ne moremo sprejeti večje količine iz drugih držav. Naša industrija se sicer trudi, da bi dobila vedno večje kompenzacijske možnosti in tako povečala izvoz svojih izdelkov, a pravega uspeha še ni dosegla.

Kakšen je torej izhod iz te dileme? Še enkrat naglašam, da se morejo rešitve regionalnih kriz presojati le s splošno evropskega stališča. Že davno trdim, da uvažajo Švicarska, Anglija in nekatere druge zapadne evropske države iz čezmorskih dežel mnogo več žita, kakor bi pa bilo potrebno s trgovinsko političnega stališča. Tu je jedro vsega problema. Češkoslovaški ministri svet je že v načelu sprejel moj predlog o nakupu gotove količine žita v agrarnih državah južne Evrope. Ne bo se pa to žito uporabilo v Češkoslovaški, temveč se bo plasiralo na tujih trgih.

Posvetovanja Male antante niso nobena idila. Vem, da se bodo na praškem zasedanju gospodarskega sveta pojavile nekatere težave, toda zato smo mi tu, da te težave premagamo.

En način je, da dobi nemška uvozna trdka potrebne devize od deviznega urada na podlagi svojega dovoljenega kontingenta. Dokler ne izčrpa nemška trdka tega kontingenta, more dobiti vsako vsoto katerikoli tujih deviz, na katere se glasi faktura. S temi devizami plača svoje nabavke.

Če nemški uvoznik svoj devizni kontingent izčrpa, potem plača uvozno blago po kliringu in to je drugi način plačanja. Ta način se zlasti uporablja za plačila uvoza iz Italije in Madžarske. Nemški uvoznik vplača pri nemški Državni banki v markah vsoto, ki odgovarja višini fakture v tujih devizah. Tuji izvoznik pa dobi potem pri svoji narodni banki te marke na razpolago. Če ni nobene kurzne razlike med tujo valuto in marko, potem je za tujega izvoznika vseeno, če prejme denar v markah ali v svoji domači valuti, ker more marke brez izgube vedno zamenjati za svojo domačo valuto. Če pa obstoji dispariteta v tečajih, kakor je obstajala med marko in dinarjem, potem je seveda ta način plačevanja izvoza nemogoč. Zato je treba poskrbeti, da do te disparitete ne pride in da ne bo jugoslovanski izvoznik zaradi deviznih predpisov na slabšem kot njegov konkurent iz Madžarske ali kakšne druge države. Madžarski izvoznik ima itak to prednost, da dobiva od svoje države za vsak izvožen vagon živine 300 pengov izvozne premije in da vrhu tega notirajo v Berlinu pengi vedno po najvišjem tečaju.

Naše napake

Tretja ovira za večji izvoz jugoslovanskega blaga v Nemčijo je mestoma slabša kvaliteta našega blaga in slaba embalaža. V vseh državah vladajoča agrarna avtarkcija je povzročila, da povsod gledajo na kvaliteto blaga in da blago le malo slabše kakovosti najde le težko kupca in to le po slabši ceni. Zato bi smeli izvažati samo prvovrstno

blago, ker samo tako blago se lahko in po dobri ceni proda.

Nujno potrebno bi nadalje bilo, da bi bilo naše blago standardizirano, da bi imelo vsako izvozno blago svojo znamko. To bi bilo zlasti potrebno vsled konkurence ameriškega sadja, ki je brez izjeme standardizirano.

In končno je treba gledati tudi na to, kako se pošlje blago v tujino. Dobro zapakirano blago se ohrani bolje in doseže tudi boljšo ceno. Treba bi bilo začeti pri nas veliko propagando za zboljšanje pakiranja, ker je tudi od tega odvisen izvoz blaga.

Možnosti za povečanje našega izvoza v Nemčijo obstoje, toda odpraviti moramo vse ovire za ta izvoz. Na vsak način pa bi morali odpraviti vsaj vse one ovire, ki so odvisne le od nas in že s tem bi znatno povečali svoj izvoz v Nemčijo.

ZBOLJŠANJE BOLGARSKE FINANČNE SITUACIJE

Na seji finančnega odbora Društva narodov se je razpravljalo o finančni situaciji Bolgarske. Poročala sta eksperti Društva narodov Wateau in finančni svetnik Köstner. V svojem poročilu sta poudarila, da se je finančni položaj Bolgarske zboljšal, kar pa ni nobena zasluga bolgarske vlade. Pobojšanje je nastalo v prvi vrsti vsled dobre žetve in pa vsled tega, ker se je začela bolgarska Narodna banka bolj ozirati na potrebe države. Nadaljnje ozdravljenje finančnih razmer pa ovirajo ti momenti: oslabitev zasebnega kredita, slabo poslovanje centrale za žitni izvoz, ki sicer priznava kmetovalcem za njih pridelke visoke cene, ki pa teh cen kmetovalcem ne izplačuje, da so ostali ti brez likvidnih sredstev; velika obremenitev gospodarstva z umetno vzdrževanimi industrijami in neugoden položaj Agrarne banke. Zelo ugodno je vplivala na finančno situacijo sanacija proračuna. Finančni minister in Narodna banka sta nadalje dosegla sporazum s tujimi upniki, da so se transfranska plačila zmanjšala. Splošno se more reči, da se finančna situacija bolj zboljšuje, ko pa gospodarska. Kljub temu pa je zaključilo lanske proračunske leto še vedno z deficitom in sicer v višini 680 milj. levov. Državni dohodki padajo neprestano, ker so dohodki carin in davkov vedno manjši. V primeru z lanskim letom so padli državni dohodki za 38 odstotkov.

Zunanja trgovina

Na Poljskem hočejo povečati uvoz avtomobilov in je bila zato vrednost kg uvoznega avtomobila znižana od 12 na 10 zlotov, s čimer so se uvozne pristojbine znatno znižale.

Češkoslovaška rokavičarska industrija toži, da je izvoz v Nemčijo popolnoma ustavljen, v U. S. A. vsled padca dolarja nemogoč, v Anglijo pa vsled nemškega scripe-dumpinga nad vse otežkočen.

Izvoz jekla se je v Avstriji povečal za 20 do 30 odstotkov. Izvoz se je povečal predvsem v Nemčijo in na Daljni Vzhod.

Bolgarska je bila v novembru v zunanji trgovini aktivna za 100 milijonov levov.

Čebeloreja se je v Grčiji zelo razvila. Število panjev je doseglo v l. 1933 že 400.000, medu pa je pridelala Grška 4-8 milijonov kg, ki je vreden 72 milijonov drachem. Velik del medu je namenjen za izvoz.

Uvozna carina za sirove masle je na Češkoslovaškem zvišana od 210 na 420 Kč, na topljeno mast pa od 200 na 300 Kč.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Maribor, Jurčičeva ulica št. 6.
Besedilo: Rungaldier & Comp.
Obratni predmet: pekarija.
Besedilo firme odsej: F. Schmid pekarna, dediči Rungaldier & Comp.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, odd. III., dne 21. decembra 1933.
Rg A III 15/8.

Sedež: Ptuj.
Besedilo: T. C. Schwab.
Prokura se je podelila Schwabu Harald, sinu trgovca v Ptuj, kateri podpisuje za firmo na ta način, da pristavi pisanemu ali s štampiljko odtisnjenemu besedilu firme lastnoročno svoje rodbinsko in krstno ime s pristavkom »ppac«.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 21. decembra 1933.
Rg Pos I 2/7.

Sedež: Kokra.
Besedilo: »Jezersko« lesna industrijska in trgovska družba s o. z.

Firma družbe se odsej glasi: »Jezersko« gozdno-prodajniška družba s o. z. Obratni predmet je odsej:

a) Celotič: Predmet podjetja je lesna industrija in produkcija katerekoli vrste, izdelovanje kemikalij iz lesa, dobavljenega v lastnih gozdih ter obratovanje v to stroko spadajočih ali z njo združenih obratov, zlasti:

a) izdelovanje, prodaja in zamenja lesa za drugo blago druge vrste, izvoz lesa in lesnih produktov vsake vrste, zlasti lesa na panju ali poseklane, z roko ali s stroji obdelanega, drv, oglja, kemičnih izdelkov, kakor tudi vsakovrstnih drugih izdelkov iz lesa;

b) izvrševanje vseh gozdnih in lesnih manipulacij in transportov lesa na kakršenkoli način;

c) izvajanje obratov za predelovanje lesa in izdelovanje vsakovrstnih lesnih izdelkov, osobito izvajanje obratov žag, obratov za izdelovanje zabojev, sodov, parketov, svinčnikov, meril, ravnil, škatic, okvirov za okna in vrata, stolov in drugega pohištva in sploh za vsakovrstno izdelovanje lesa in tako dalje;

d) pridobivanje nepremičnin, službežih tem namenom;

e) postavitve in vzdrževanje skladišč za les in lesne izdelke;

f) udeležba pri sličnih podjetjih.

Za namestovanje upravičeni:

»Petnajstič: Družba ima enega ali več poslovodij, ki jih izvoli ali občni zbor ali pa jih določijo družabniki s sklepom, storjenim v smislu § 84. zakona o družbah z omejeno zavezo.

Ce je samo eden poslovodja, zastopa isti družbo samostojno in podpisuje trdiko, ki je lahko od kogarkoli pisana, tiskana, s strojem ali s štampiljko vtisnjena, na ta način, da pod besedilo trdike pristavi svoj lastnoročni znak. — Če pa je več poslovodij, določajo družabniki ali na občnem zboru, ali pa s sklepom, storjenim po § 84. zakona o družbah z omejeno zavezo, pismeno način zastopanja in podpisovanja firme, ali naj bo kolektiven ali samostojen. — Odnosno postavljeni prokuristi podpisujejo trdiko na isti način kakor poslovodje, le da pristavljajo svojem lastnoročnemu znaku vedno označbo prokure. — Zastopstvo po sedaj izvoljenih poslovodjih se vrši po vsakem samostojno, takisto tudi podpis trdike.

Izpremenilo so se točke »Drugič, »Stirinajstič, »Dvaidvajsetič, »Petindvajsetič b) in d) in »Šestindvajsetič, razveljavile pa so se točke »Šestnajstič do vključitvi »Enoidvajsetič. Vpišeta se novo izvoljena poslovodji: Salns-Spallek Maksimilijan, industrialec v Českih Budejovicah, Českoslovaška republika, Fürst Robert, trgovec v Zagrebu, Križaničeva 1.

Izbršeta se poslovodji: Dolenc Franc, lesotrtlec, Škofja Loka, Hieng Ernest, trgovec v Ljubljani.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 21. decembra 1933.
Fi 751/33 — Rg C II 199/10.

Kdor ne podpira svojega glasila, zanikuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Urednik: ALEKSANDER ZELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.

Dobava-prodaja

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 22. januarja ponudbe o dobavi 1 asinhronskega motorja; do 24. januarja pa o dobavi 1800 metrov kabla in 900 m žice.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 22. januarja ponudbe o dobavi 250 karbidnih svetilk.

Dobava smučarskih čevljev. Dne 22. januarja bo pri Upravi III. oddelka zavoda za izradu vojne odeje v Zagrebu ofertna licitacija za dobavo 5500 parov planinsko-smučarskih čevljev. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Les se prodaja dne 24. januarja pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 24. januarja bo pri Dravski delavnici v Ljubljani ofertna licitacija za dobavo 76 kbm jesenjih in brestovih hlodov in 100 brezovih debel. — (Pogoji so na vpogled pri isti delavnici.)

Zakup zemljišča na postaji Čačak za zgradbo kioska za prodajo monopolnih predmetov se odda z ofertno licitacijo dne 22. januarja pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 20. januarja ponudbe o dobavi 4000 kg tračnikov in 4000 kg strojnega olja; do 22. januarja o dobavi 5 parov gumijastih rokavic, 100 kg kleva, 25 kg šolske krede, 25 kg terpentinskega olja, 100 kg sadre, 5 kg laka za šolske deske, 10 kg sikativa in 1200 kg žebeljev; do 25. jan. o dobavi 2500 eternitnih šablon, 100 eternitne opeke, 15 kg pocinkanih žebeljev, 2000 vetroklinov in 400 m trovodnega bakrenega kabla.

Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelak v Ljubljani sprejema do 19. januarja ponudbe o dobavi 800 žicovodnih koles in 200 konzol; do 24. januarja pa o dobavi raznega pisarniškega materiala.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 19. januarja ponudbe o dobavi železnih šarnirjev, medenastih ključavnic itd.; do 25. januarja o dobavi električnega materiala; do 30. januarja o dobavi 1400 metrov konopnenih gasilskih cevi, 1200 čopičev, 40 jeklenih valjev, 920 električnih žarnic, 3600 metrov jeklenih pocinkanih vrvi in 100 metrov medenastih verig.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 22. januarja ponudbe o dobavi 1000 sirkovih metel.

Dela za napravo ograje se oddajo potom ofertne licitacije dne 26. januarja pri inženjskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. januarja ponudbe o dobavi 50 ščetk za Siemensove motorje; do 25. januarja o dobavi 300 strojnih svedrov, 4 jeklenih rešet, 400 m podzemnega kabla, rezernih delov za jamske varnostne svetilke, 4000 kg bencina.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 24. januarja ponudbe o dobavi 10.000 krajnikov.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 25. januarja ponudbe o dobavi delov za bencinske svetilke.

Dobava konceptnega papirja. Direkcija državnih železnic, splošni oddelak v Ljubljani sprejema do 20. januarja ponudbe o dobavi 31.500 pol konceptnega papirja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 13. januarja objavlja med drugim: Pravilnik o izdajanju enkratnih podpor pri javnih delih pohabljenim in poginulim delavcem, odn. njih rodbinam. — Izpremembe pravilnika o postranskih prejemkih uslužbenoec drž. prometnih naprav. — Izpremembo in dopolnitev pravilnika o uporabljanju zakona o zaščiti domače lesne industrije. — Rok za opravičbo izvoznikov potrdil za izvoz cementa. — Ratifikacijo pogodbe o socialnem zavarovanju med Jugoslavijo in Avstrijo. — Sporazum o enotni ureditvi objavljanja tarifnih odredb, ki se nanašajo na mednarodne zvezne tarife za prevoz blaga po železnicah. Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Razno

Za zgradbo novega poslopja gozdarske fakultete v Zagrebu je dovoljen kredit v višini 5 milijonov dinarjev.

V Subotici je letos 200 gostiln manj kot lani.

V vsej Jugoslaviji je bilo lani: 402 konkurza, 1613 posredovalnih postopanj in 217 prisilnih poravnav, skupno torej 2232 insolvent. V letu 1932 je bilo samo 1738 insolvent.

Jugoslovenski ženski savez je odpovedal pod pritiskom javnosti pogodbo s trdiko »Junakar« o prodajanju igralnih kart pod firmo saveza.

Ana Virubova, bivša dvorna dama ruske carice in nekdanja protektorica Rasputina, je umrla v Londonu.

Staviski se je pred tremi leti zavaroval pri neki angleški zavarovalnici v korist svoje žene na 3 milijone frankov in sicer tudi za primer samomora.

104 milijone zlotov bodo investirale poljske železnice za gradnjo novih prog v dolžini 345 km.

Metrsko mero so uvedle kitajske carinarnice s 1. januarjem.

V Chile in v Argentini je bilo zaklanih 250.000 ovc in nato zažganih, da bi se zboljšale cene.

Štiriletko za okrepitev angleške mornarice je izdelalo angleško mornariško ministrstvo.

Blizu železniške postaje Beconne le Briere v Franciji sta trčila skupaj potniški in tovorni vlak. Osem potnikov je bilo ranjenih. Nesreča je nastala, ker so bile signalne naprave slabe.

Velike povodnji so bile v Argentini. V pokrajini Mendoza je utonilo 17 oseb.

Čisti dobiček ameriških železnic se je dvignil od 326 milijonov dolarjev v l. 1932. na 465 milijonov dolarjev v l. 1933., kar odgovarja obrestovanju investiranega kapitala v višini 1,25%, oziroma 1,77%.

Grandiozen načrt je izdelal ruski inženjer Avdojev. Z več ogromnimi nasipi, od katerih bi bil eden dolg 56 kilometrov, namenjena zaveziti ob Novaja zemlji Karijsko morje, da bi s tem topli zalivski morski tok zaježil in se ta ne bi izgubil proti polu, temveč ogreval severno Rusijo. Na ta način bi dvignil temperaturo v vsej severni Rusiji in pridobil ogromne ploskve plodne zemlje. Za načrt ruskega inženjerja se je zelo zanimal tudi pred kratkim umrl polarni raziskovalec Rasmussen.

Velikanska železniška nesreča se je baje zgodila v Rusiji blizu Stalingrada. Osební vlak je s polno hitrostjo zavozil v tovorni. Baje je nad 300 mrtvih. Vest pa še ni potrjena.

Brezposelnost se je v Angliji zmanjšala letos za 800.000 in bo najbrže do konca leta padlo število brezposelnih pod 2 milijona.

Havajske otoke je začela ameriška vlada utrjevati kot pomorsko bazo.

Šolo za očete so odprli blizu Glasgowa. V njej se bodo poučevali očete, kako se pravilno vzgaja mladina. Šolo obiskuje okoli 130 očetov.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemine snaji obleke, klobuke itd. Skrebi in svetilnika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz o imovini Hermeta Mirka, ker je bila razdeljena vsa masa.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini J. Korentana in Jelice Korentan v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik ravatelj Društva industrijecev in veletrgovcev Leon Ozimič. Narok za sklepanje poravnave dne 14. februarja ob 9, rok za oglasitev do 9. februarja t. l.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini trgovca z mešanim blagom Ivana Rahmeta v Mostah. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik knjigovodja Javornik Tone. Narok za sklepanje poravnave dne 7. februarja ob 11. Rok za oglasitev do 1. februarja 1934.

NOVE SMERNICE TRGOVINSKE

POLITIKE

Tako se imenuje 180 strani obsegajoča knjiga, ki jo je napisal dipl. ekon. Rihard Fuks in katero je priporočil s svojim uvodom naš znani gospodarski strokovnjak dr. Ivo Belin, tajnik zagrebske borze. Po pregledu sedanje mednarodne trgovine navaja pisatelj sredstva novih smeri trgovinske politike. Pri tem se dotika vseh danes aktualnih gospodarskih vprašanj: kontingentov, kliringov, kompenzacij, kartelov, gospodarskih blokov, deviznih omejitev, monopoliziranja uvoza, dumpinga in sredstev proti njemu, carinskih omejitev, preferencialnih in drugih pogodb itd. Vsako vprašanje je posebej obdelano na jasn in pregleden način. S številnimi praktičnimi primeri pojasnjuje pisatelj še posebej vsako vprašanje. Knjiga velja le 50 Din in je vredna vsega priporočila. Naroka se pri pisatelju v Zagrebu, Martičeva ul. 12.

Tržna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Kljub snegu je bil v soboto ljubljanski trg dobro založen. Jabolk je bilo na trgu precej in tudi nekaj zelo lepih, ki so se prodajala po 8 Din kg. Najcenejša jabolka, ki pa so zelo slaba, so bila po 4 Din. — Na zelenjadnem trgu se prodaja radič po 150 merica, endivija je po 50 par glava, dosti pa je na trgu tudi špinacije, kolerabe in zelja. Jaje je bilo na trgu mnogo. Prodajala pa se niso izpod 150 Din. Mnogo se prodaja na trgu očistena perutnina, ki je zelo poceni. Očistene goske so se dobile že po 12 Din.

MARIBORSKI TRG

Na sejem z dne 9. januarja t. l. je bilo prignanih 11 konj, 14 bikov, 158 volov, 356 krav in 11 telet, skupaj 550 glav.

Povprečne cene za različne živalske vrste so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 330 do Din 375, poldebili voli od 3— do 350, plemenski voli od 275 do 375, biki za klanje od 350 do 375, klavne krave debele od 225 do 350, plemenske krave od 175 do 225, krave za klobasarje od 175 do 2—, molzne krave od 2— do 225, breje krave od 2— do 225, mlada živina od 325 do 4—, teleta od 450 do 5—. Prodanih je bilo 239 glav, od teh za izvoz v Italijo 26 glav.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 10— do Din 12—, II. vrste od 8— do 10—, meso od bikov, krav, telet od 5— do 7—, telečje meso I. vrste od 14— do 16—, II. vrste od 10— do 12—, svinjsko meso sveže od Din 10— do Din 16—.

Program ljubljanske radio-postaje

Sreda, dne 17. jan. 12.15: Reproduc. vesele pesmi. — 12.45: Poročila. — 13.00: Čas, vijolični sol. koncerti na ploščah. — 18.00: Komorna glasba, radio-kvinet. — 18.30: Radio-orkester. — 19.00: Ob 100-letnici Josipa Turnograjskega (Vera Dostalova). — 19.30: Literarna ura: Hrvatsko žensko slovstvo (A. Černejeva). — 20.00: Pevski koncert Julija Betetta s spremljevanjem radio-orkestra. — 20.45: Koncert komornega tria (gg. Trost, Müller, Svetel). — 21.45: Kvartet mandolin. — 22.30: Čas, poročila.

Četrtek, dne 18. jan. 12.15: Reproduc. orgelski koncert. — 12.45: Poročila. — 13.00: Čas, operne ouverture na ploščah. — 18.00: Postrežba bolnikov (ga. Govekarjeva). — 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupe). — 19.00: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 19.30: Plošče po želji. — 20.00: Prenos iz Zagreba. — 22.00: Čas, poročila, radio-jazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 16. januarja: Zaprtó.
Sreda, dne 17. januarja: Sonjkin in njegova sreča. Red Sreda.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 16. januarja: Tičar. Red B.
Sreda, dne 17. januarja ob 15: Manon.
Globoko znižane cene od 5 do 15 Din.
Četrtek, dne 18. januarja: Jenufa. Red Četrtek.